

Slovensko delovanje kot dober model

Drugi teden v oktobru se je v Evropskem parlamentu (EP) slovenščino slišalo mnogo pogosteje in glasneje kot običajno. Na srečanje z evropskimi gospodarskimi zbornicami je prišla močna delegacija Gospodarske zbornice Slovenije. Na konferenci ob 70. obletnici pakta Ribbentrop-Molotov sta predavala dva slovenska strokovnjaka. V odboru, pristojnem za energijo, pa je delo skupine na visoki ravni s področja jedrske varnosti predstavil njen predsednik, Slovenec dr. Andrej Stritar.

Čeprav smo le poslanke in poslanci tisti, ki imamo pravico glasovanja o zakonodajnih predlogih, pa je aktivno delovanje slovenskih strokovnjakov v EP izjemno pomembno. Omogoča nam, da smo pri sooblikovanju evropskih politik uspešnejši: slišani, razumljeni in upoštevani. Obseg dela poslank in poslancev je izredno širok, saj npr. le v enem odboru 'pokrivamo' industrijo, podjetništvo, raziskovalno in razvojno politiko, energetiko, vesoljsko politiko ter informacijske tehnologije. Jasno je, da ne moremo podrobno poznati vsakega od teh področij, niti ne moremo imeti osebnih profesionalnih izkušenj na vsakem od njih. Zato si pomagamo z znanjem in izkušnjami strokovnjakov. Naročamo študije, beremo stališča različnih interesnih skupin, se z njimi pogovarjamo v ožjem in širšem krogu. Določene zelo aktualne teme pa obravnavamo tudi na zasedanjih odborov. Takšnim predstavitvam praviloma sledi živahna razprava z izmenjavo stališč med poslanci, strokovnjaki in predstavniki Evropske komisije. In prav te razprave lahko imajo zelo velik vpliv na naše odločitve o glasovanjih. Če je na takšno obravnavo povabljen strokovnjak iz Slovenije, mora seveda strokovno pokriti geografsko mnogo večji prostor kot je Slovenija, a hkrati pričakujem, da je še posebej občutljiv do položaja in stališč, ki jih imajo države članice s podobnimi izkušnjami kot Slovenija.

Naj navedem samo primer predsedovanja skupini na visoki ravni za jedrsko varnost. Le-ta pripravlja predloge za evropsko komisijo, parlament in Svet EU o tem, katere ukrepe in morebitno novo zakonodajo je potrebno pripraviti za še višji nivo jedrske varnosti. Eno od vprašanj, s katerimi se ukvarja skupina, je tudi skrb za razgradnjo jedrskih objektov in varno odlaganje radioaktivnih odpadkov. Za te dejavnosti mora biti poleg znanja in strokovnjakov tudi dovolj finančnih sredstev. Problematično bi lahko bilo dejstvo, da je finančna sredstva potrebno zbirati vnaprej, torej v času obratovanja jedrske elektrarne, večinoma pa so uporabljena šele po izteku življenjske dobe jedrskega objekta. Zato je Evropska komisija začela spremljati zbiranje finančnih sredstev za ta namen in v letu 2004 je objavila svoje prvo poročilo, drugo pa leta 2007. Slovenija je v ta namen ustanovila poseben sklad in naše dolgoletne izkušnje so lahko dragocene pri oblikovanju evropskih usmeritev, priporočil in zahtev. Sama verjamem, da je prav slovenski sklad zasnovan, organiziran in deluje tako, da bi lahko odlično služil kot osnova za evropski model. Zahteva Slovenije, da se v EU sprejme zakonska zahteva za neodvisno zbiranje tovrstnih finančnih sredstev, bi prispevala k bolj transparentnemu delovanju evropskih trgov z električno energijo, hkrati pa bi prihodnje generacije razbremenila finančnih obveznosti, ki so povezane s proizvodnjo elektrike, ki jo uporabljamo danes mi. Pri tem pa se nam seveda ne sme zgoditi, da bi zaradi problemov, ki jih je prinesla finančna kriza, denar iz sklada predčasno porabili nenamensko in bi ga bilo takrat, ko ga bomo potrebovali za razgradnjo elektrarne in izgradnjo odlagalnišča, premalo.

*Romana Jordan Cizelj,
slovenska poslanka
v Evropskem parlamentu*